

Микола ВИТІВСЬКИЙ Цього року літо до українських студентів та учнів постукає швидше, ніж зазвичай. І мова не про зміни в календарі і навіть не про прогноз погоди. Думаю, незалежно від твоєї, дорогий читачу, заангажованості, індиферентності чи навіть відрази до футболу. Неординарна і непересічна подія матиме місце в Україні та Польщі цього літа – Чемпіонат Європи з футболу, подія, яка має багато відголосків на всіх рівнях – політичному, соціальному, спортивному... Безперечно, що слід і з християнської точки зору оцінити актуальність спортивних подій, що і є темою цього номеру нашого часопису.

Однак якщо підрахувати статистику кількості професійних спортсменів, зокрема, тих же футболістів і людей, котрі особисто спортом не займаються, але переживають футбол не менш сильно на трибунах, чи «по той бік екрану», то других виявиться в кілька разів більше. Тому про таке вболівання у всіх його позитивних рисах та негативних крайнощах й пороздумуємо в цій статті. Приблизно три роки тому в часописі «Слово» була стаття про байдужість. Сьогоднішня тема є діаметрально протилежною, але не менш актуальною. Як тоді, так і тепер християнська позиція є на користь активності, а не байдужості. Це ж стосується і політики, і спорту, і науки тощо. У контексті спорту, отже, також вболівати потрібно. Кажуть, що і блаженної пам'яті папа Іван Павло II вболівав за римський футбольний клуб «Лацио».

Здавалося б, відповідь знайшли: «Вболіваймо активно! Не будьмо байдужими і до ЄВРО 2012 в Україні, бо це непересічна подія!». Однак зашвидко, мабуть, на цьому закінчувати статтю...

Адже:

- 2 лютого 2012 р. Б. 77 людей загинули і 250 постраждали у єгипетському місті Порт-Саїд під час масової бійки вболівальників після футбольного матчу між двома місцевими командами ;
- 23 жовтня 2011 р. Б. Доволі неочікувано закінчилось зібрання вболівальників полтавської «Ворскли» та сімферопольської «Таврії» у неділю перед футбольним матчем. Воно переросло у масову бійку за участю близько 100 чоловік ;
- 19 березня 2012 р. Б. Під час футбольного дербі між «Панатінаїкосом» та «Олімпіакосом» на стадіоні в Афінах були присутні лише фанати «Панатінаїкоса» через заходи поліції. Зіткнення фанів розпочалися ще до початку матчу, коли сотні молодих людей намагалися прорватися на стадіон без квитків. Під час заворушень у поліцію летіли «коктейлі Молотова», камені й палиці, поліція змушена була відповідати сльозогінним газом. Під час перерви в матчі зіткнення спалахнули з новою силою. У результаті початок другого тайму було затримано. Поліція розігнала цілий сектор 60-тисячного стадіону. Гра поновилася, але знову була перервана на 83 хвилині. Матч зупинили на рахунку 1:0 на користь гостей «Олімпіакоса», коли група фанів продерлася на поле. Нові заворушення виникли на стадіоні та навколо нього. У гасінні десятків займань від ракетниць і димових шашок брали участь три пожежних автомобілі, які виїхали просто на ігрове поле ;
- 16 серпня 2012 р. Б. У міській лікарні Дніпродзержинська помер чоловік, який отримав травму під час гри в доміно. За даними міліції, знайомий майбутньої жертви, його ровесник, раптом ударив склянкою по голові свого товариша. Після удару потерпілий встав і пішов додому, звідки і був доставлений у міську лікарню ;
- Жовтень 2010 р. Б. Відбулося чергове засідання Дисциплінарного комітету УПЛ, а значить, були винесені чергові покарання. «Шахтар» за «негідну поведінку»

уболівальників в матчі проти «Динамо» – на полі кидали димові шашки, сторонні предмети, звучали образи на адресу киян – оштрафований на 25 тисяч гривень .
- ... – квітень 2012 р. Б. Ще незліченна кількість подібних випадків.

Можна задуматися, чи такого вболівання вчить нас християнство. На жаль, часто щире, просте вболівання переходить у вибухонебезпечну суміш фанатизму з ключовими інгредієнтами: ненавистю, злістю, обмовами, навіть бійками тощо. Коли дружина приходить додому, а чоловік її на дивані перед телевизором, де улюблена команда програє, то, іноді, їй краще й не підходити... Хіба таке вболівання не руйнує сім'ї і спільноти?

Вболівати можна, проте слід чітко розставити пріоритети в житті, а вболівати вже відносно них по субординації. Тобто більше треба вболівати за добробут своєї сім'ї, злагоду в ній. Якщо ж спортивне вболівання цьому заважатиме, то, однозначно, треба його відкинути. Бо ж яке значення для нас матиме перемога чи поразка улюбленої команди, коли в той же час буде відбуватись постійна поразка сімейного щастя перед лицем будь-яких перешкод. Адже побудувати це щастя – справа дуже нелегка, а зруйнувати його буває дуже і дуже легко.

Цей же принцип вболівання варто переносити на всі інші рівні життя суспільства. Нам слід вболівати за добробут і політичну стабільність нашої держави. Для того ніколи не можна бути байдужими до всіх подій в країні, а брати в них активну участь. На цьому ґрунтується націоналізм та патріотизм, які покликані бути невід'ємними ознаками кожного християнина. Однак чи має цей націоналізм у сфері внутрішньодержавній робити нас критикантами? Чи мета націоналізму – сидіти вдома перед екраном телевізора, уважно дивлячись токшоу, і осуджувати всіх і вся? Адже це не сприяє ні розвитку нації загалом, ні конкретної особи «націоналіста» зокрема. Радше навпаки, це провокує духовний занепад і суспільну депресію та мовчанку. Нам слід єдиною нацією вголос виступати і говорити свою думку. Тоді це справді жива нація, а не така, де лиш усі всіх критикують. На зовнішньополітичному ж рівні такий «псевдонаціоналізм», яким прикривається фанатизмом, приводить до шовінізму, ідеологій арійської нації тощо. В історії ми вже бачили й переконувались, скільки смертей, гріха та сліз викликали такі ідеології...

Щобільше, негативним є навіть релігійний фанатизм, який, проте, дуже часто зустрічаємо і у нашому житті, а внаслідок цього можемо навіть засумніватись, що гірше: обрядовий фанатизм чи релігійна байдужість. Людину байдужу хоча б теоретично ще можливо зацікавити, підштовхнути, а врешті – чогось і навчити. Натомість з людиною, котра думає, що знає вже все, говорити дуже важко і переконати її в чомусь, практично, неможливо. Байдужість до Церкви більше притаманна молодій генерації, а обрядовий фанатизм – літнім людям. Що найгірше, ці взаємні якості відлякують молодих людей від Церкви, бо там на них старші показують пальцем, обговорюють, а літніх людей спонукають до такого обговорення і осуду, бо молодь часто не знає норм поведінки і культури в храмі. Так можуть виникати різноманітні конфліктні ситуації.

Підсумовуючи всі рівні байдужості, вболівання і фанатизму, все-таки схиляюся до наступного: Не варто бути байдужими, але не можна бути й фанатиками, а, радше, треба бути поміркованими у нашій небайдужості. Навчитись цього можна вже з правильного спортивного вболівання та азарту, бо якщо в малому знайдемо баланс, то потім і у великому – державі – та ще більшому – Церкві – зможемо знайти своє місце та

не втратити через мале ті великі цінності, які подарував нам Бог! Ось так! Микола
ВИТІВСЬКИЙ Вболіваймо без фанатизму... //СЛОВО № 2 (50) 2012, с.18-20